

11.12.2017

Fortum Environmental Construction Oy
PL 181
11120 Riihimäki

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 18 §

Yhteysviranomaisen lausunto Fortum Environmental Construction Oy:n Oulun seudun teollisuusjätekeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Fortum Environmental Construction Oy (jäljempänä Fortum EC) on hankkeesta vastaava toimittanut 22.9.2017 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Oulun seudun teollisuusjätekeskuksen perustamista koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Oulun seudun teollisuusjätekeskus, Tyrnävä

Hankkeesta vastaava ja YVA-konsultti

Teollisuusjätekeskuksen suunnittelemisesta ja rakentamisesta sekä hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista vastaa Fortum Environmental Construction Oy, PL 181, 11120 Riihimäki.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman on laatinut hankkeessa YVA-konsulttina toimiva Ramboll Finland Oy, Ylistönmäentie 26, 40500 Jyväskylä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan siitä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaan menettelyä, jossa tunnistetaan, arvioidaan ja kuvataan tiettyjen hankkeiden todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ja kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, sekä yhteisöjä ja säätiöitä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea. YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena toimii ELY-keskus.

YVA-menettelyllä ennakoidaan hankkeiden ympäristövaikutuksia jo suunnitteluvaiheessa. Vaikutusten arvioinnissa selvitetään hankkeen vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia sekä lievennetään ja ehkäistään merkittäviä ympäristövaikutuksia. Menettely tarjoaa hankeympäristön asukkaille ja alueen muille toimijoille väylän osallistumiseen. Hankkeesta vastaava saa mahdollisuuden vastuulliseen vuorovaikutukseen asukkaiden ja sidosryhmien kanssa sekä viranomaisten tarjoaman asiantuntijatuen ympäristövaikutusten arviointiin ja lupamenettelyjen ennakointiin.

11.12.2017

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset on lueteltu YVA-lain liitteessä 1. Nyt kyseessä oleva jätekeskushanke edellyttää arviointimenettelyn soveltamista YVA-lain liitteen 1 kohdan 11) jätehuolto alakohtien a) ja b) perusteella.

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (277/2017) 3 §:ssä määrätään tarkemmin arviointiohjelman sisällöstä. Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, josta kuullaan YVA-lain edellyttämiä tahoja lain 20 §:n mukaisesti. Yhteysviranomainen laatii arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun tarkistettuaan perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Hankkeen kuvaus ja vaihtoehdot

Fortum EC:n suunnittelema Oulun seudun teollisuusjätekeskushanke on hankkeesta vastaavan mukaan keskeinen osa Fortum EC:n palvelutarjontaa asiakkailleen ja tällaiselle toiminnalle on tarvetta alueella. Sijoituspaikaksi on valittu tehtyjen selvitysten perusteella Tyrnävän Haurukylän alue. Hankkeeseen kuuluu käsittelykentän ja loppusijoitusalueen rakentaminen niihin liittyvine tiloineen. Teollisuusjätekeskus muodostuu noin 15 ha:n alueesta, josta 10 ha on käsittelykenttiä. Näillä sijaitsee erilaisia käsittelyyn tarvittavia rakenteita ja rakennuksia. Teollisuusjätekeskus sisältää noin 5 ha:n loppusijoitusalueen, jonka kokonaistilavuus on 790 000 m³. Suunniteltu täyttökorkeus on noin 20 m maanpinnasta.

Käsittelykeskukseen otetaan vastaan tavanomaisia ja vaarallisia jätteitä. Vastaanotettavat materiaalit voivat olla esim. tuhkia, kuonia, pilaantuneita maa-aineksia, lietteitä, rakennus- ja purkujätteitä sekä muovia. Jätteitä varastoidaan ominaisuuksien mukaisesti hallissa, siloissa, altaissa tai varastokentillä aumoissa tai paalattuna. Jätteitä käsitellään useilla eri menetelmillä. Käsiteltyjä jätteitä hyödynnetään käsittelykeskuksessa ja toimitetaan muihin hyötykäyttökohteisiin. Hyödyntämiskelvottomat materiaalit loppusijoitetaan ympäristölle turvallisella tavalla.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa käsitellään ohjelman mukaan seuraavat vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0, (VE0):	Hanketta ei toteuteta lainkaan. Hankealueelle ei kohdistu muutoksia hankkeen taholta.
Vaihtoehto 1, (VE1):	Hankealueelle (15 ha) rakennetaan jätteiden vastaanotto-, käsittely- ja loppusijoitusalueet. Vastaanotettavien jätteiden ja muiden materiaalien määrä on enimmillään 400 000 t/a.
Vaihtoehto 2, (VE2):	Toteutusvaihtoehto 2 poikkeaa vaihtoehdosta 1 vain vastaanottomäärien osalta. Vaihtoehdossa 2 alueelle vastaanotettavien jätteiden ja muiden materiaalien määrä on enimmillään 200 000 t/a.

11.12.2017

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelmasta on YVA-lain 17 §:n mukaan tiedotettu kuuluttamalla siitä Tyrnävän ja Limingan kuntien sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen virallisilla ilmoitustauluilla 11.10. - 9.11.2017. Arviointimenettelyn vireilläolosta on lisäksi tiedotettu sanomalehti Kalevassa ja Rantalakeus-lehdessä.

Arviointiohjelma oli kuulutusajan nähtävillä Tyrnävän ja Limingan kunnanvirastoissa, pääkirjastoissa ja Temmeksen kirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa ja ELY-keskuksen www-sivuilla. Arviointiohjelmasta järjestettiin tiedotustilaisuus Temmeksen koululla Tyrnävällä 17.10.2017.

Yhteysviranomaisen pyysi arviointiohjelmasta lausunnot seuraavilta tahoilta:

Tyrnävän kunta

Limmingan kunta

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos

Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto/ Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Lapin ELY-keskus/ Kalataloustehtävät

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

Liikennevirasto

Oulu-Koillismaa pelastuslaitos

Luonnonvarakeskus LUKE

Museovirasto

Pohjois-Pohjanmaan museo

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Suomen riistakeskus, Oulu

Tyrnävän riistanhoitoyhdistys

Temmeksen jakokunta

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Arviointiohjelmasta annettiin yhteensä seitsemän lausuntoa ja kolme kannanottoa. Kopiot lausunnoista ja kannanotoista toimitetaan hankkeesta vastaavalle tämän lausunnon liitteenä. Seuraavassa on esitetty yhteenveto annetuista lausunnoista ja kannanotoista.

Oulun seudun ympäristötoimi pitää arviointiohjelmassa esitettyjä tietoja pääosin riittävinä. Lausunnon mukaan ohjelmassa on syytä huomioida myös muut kaavoitettavalle hankkeelle suunnitteilla olevat hankkeet. Limingan lakeuden todetaan olleen ohjelmassa esitetystä poiketen jo pitkään valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jonka rajauksen muutos päivitysinventointiin perustuen on syytä ottaa huomioon arvioinnissa.

Ohjelmasta tulisi selvemmin käydä ilmi vaarallisten jätteiden osuus kokonaisjätemäärästä ja täyttöön menevästä määrästä sekä se, otetaanko alueelle asumisjätevesilietettä. Ohjelmasta ei myöskään ilmene mahdollisen MARA-ilmoitusmenettelyn käyttö hyödynnettäessä

11.12.2017

jättemateriaaleja alueen rakenteissa vai sisältyykö ko. toiminta hankkeen ympäristölupahakemukseen. Melusuojauksen toteutus on esitetty epäselvästi ja hajuhaittojen syntymistä ei ole tuotu esille lainkaan. Ohjelmassa mainittua aumakompostointia ympäristötoimi ei pidä parhaan käytettävissä olevana tekniikkana.

Lausunnossa edellytetään arvioitavaksi jätevedenpuhdistamon kapasiteetti ottaa vastaan sinne johdettavat jätevedet sekä esitetään harkittavaksi suppean linnustoselvityksen laatimista.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että hankealueeseen ei suoraan kohdistu voimassa olevissa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa kaavamerkintöjä. Pohjois-Pohjanmaan liitto on osoittanut kyseessä olevan alueen vireillä olevassa 3. vaihemaakuntakaavan lausuntoaineistossa teollisuus- ja varastoalueena (t-1). Hanke on voimassa olevien maakuntakaavojen mukainen ja vastaa jo vireillä olevan 3. vaihemaakuntakaavan tavoitteisiin. Pyrkimyksenä on kehittää osoitetuista alueista mahdollisimman pitkälle kiertotalouteen pohjautuvia laitoksia,

Mahdollisen sosiaalisen vastustuksen vuoksi Pohjois-Pohjanmaan liitto suosittelee ottamaan sosiaaliset ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset erityisen tarkasti huomioon vaikutusten arvioinnissa. Myös hankkeen mahdolliset vaikutukset Tyrnävän ja Limingan puhtaan siemenperunan high grade -alueeseen tulee ottaa huomioon.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira toteaa lausunnossaan, että toiminnanharjoittajan tulee ottaa huomioon laitoksen raaka-aineita ja niiden käsittelyä koskevat lannoitevalmistelain 539/2006 sekä maa- ja metsätalousministeriön asetusten 24/11 ja 11/12 vaatimukset. Mikäli laitoksella on tarkoitus käsitellä eläinperäisiä sivutuotteita, on lisäksi noudatettava niiden käsittelyn osalta asetusten (EY) N:o 1069/2009 ja (EU) N:o 142/2011 vaatimuksia. Valmiiden lannoitevalmisteiden on oltava tasalaatuisia, turvallisia ja käyttötarkoitukseensa sopivia. Niiden käytöstä ei saa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai turvallisuudelle, kasvien terveydelle taikka ympäristölle.

Tuhkan osalta tulee huomioida, että tuhkalannoitteena tai sen raaka-aineena voidaan käyttää ainoastaan puun ja turpeen (ml. tietyt peltobiomassat) poltosta muodostuvaa tuhkaa. Yhdyskuntajätteen käsittelyssä muodostuvaa kierrätyspolttoainetta poltettaessa muodostuva tuhka ei sovellu lannoitekäyttöön. Lannoitevalmisteiden ja niiden raaka-aineiden valmistus edellyttää ennakkoilmoitusta Eviraan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistukselle vaaditaan Eviran laitoshyväksyntä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes toteaa, että käsiteltävien ja varastoitavien kemikaalien määrän ja laadun perusteella rakennettava laitos tulee olemaan vähäinen tai laajamittainen kemikaalikohde. Toiminnan laajuuden perusteella määräytyy valvontaviranomaisen sekä se, tuleeko toiminnasta tehdä ilmoitus pelastuslaitokselle vai lupahakemus Tukesille. Mahdollisessa lupakäsittelyssä tarkasteltavia asioita laitoksella ovat mm. laitokselle toimitettavien materiaalien vaara-ominaisuudet, joiden perusteella tulee suunnitella vaaralliseksi luokiteltavien jakeiden varastointi ja estää keskenään vaarallisesti reagoivien kemikaalien sekoittuminen. Jätejakeiden varastoinnissa ja käsittelyssä tulee myös huomioon otettavaksi terveysvaaraa aiheuttavat kaasut ja niiden kerääminen sekä käsittely mahdollinen tukipolttoaineen varastointi mukaan lukien.

11.12.2017

Syttyvät kaasut ja pölyt ja niiden käsittely aiheuttaa ATEX-tarkastelun tarpeen. Murskaukset ja esim. tuhkien siirtely tuottavat ilmaan pölyä, joka materiaalista riippuen saattaa muodostaa ilman kanssa räjähdysvaarallisen seoksen. Biologisessa käsittelyssä muodostuva metaani saattaa muodostaa räjähdysvaaran sekoittuessaan ilman kanssa.

Kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin laajuudesta riippumatta toiminnanharjoittajan tulee hallita laitoksella tapahtuvat kemikaalivuodot.

Liikennevirasto toteaa, että liikenteen osalta on syytä tunnistaa liikenneturvallisuuden kannalta herkäät kohteet ja tarvittaessa tuoda esiin toimenpiteitä niiden turvallisuuden parantamiseksi muistuttaen samalla, että hankkeesta johtuen tarvittavat teiden ja siihen liittyvien rakenteiden ja laitteiden sekä siltojen mahdolliset parannustyöt tehdään hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Liikennevirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä maantielain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa maakaapeleita maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Liikenneviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 22/2015) lisäksi Liikenneviraston 24.8.2016 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle.

Pohjois-Pohjanmaan museo toteaa, että hankealue on alavaa maaviljelyvaltaista maastoa, jossa sekapuusto on varsin nuorta ja matalahkoa. Aluetta lähinnä on Temmesjoen varteen sijoittunutta vanhaa Temmeksen Haurukylän rakennuskantaa, asuin- ja lomakiinteistöjä. Hankealueen lähistöllä on valtakunnallisesti arvokkaita kohteita kuten Limingan (Alatemes) puolella oleva Pehkonen, 2,5km etäisyydellä (rakennussuojelulailla suojeltu) ja Alatemmeksen jokivarsitalot (Rky2009), lähimmillään 4,5km etäisyydellä. Alle 5 km etäisyydellä hankealueesta on myös Temmeksen kirkko ja 6,2 km etäisyydellä Tyrnävän kirkko. Hankealue on varsin lähellä naapurikunnan puolella olevia rakennetun ympäristön arvokohteita, joilla voi maisemallisesti olla merkitystä niiden viihtyisyyteen.

Uusi jätekeskushanke aiheuttaa alueelle lisääntyvää liikennöintiä, raskaan liikenteen ja keskuksen toiminnan prosessin aiheuttamaa melua, pölyä ja hajuhaittoja, jolla on vaikutusta lähialueen viihtyisyyteen ja asuttavuuteen. Vaikka hankealue sijoittuu metsän suojaan, se tulee kuitenkin näkyviin etäämmälle Limingan avoimessa lakeuden maisemassa.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry perää arviointiselostukseen tarkempia vastauksia siitä, onko nyt arvioitavassa hankkeessa kyse todellisesta alueellisesta uuden tai lisäkapasiteetin tarpeesta teollisuusjätteiden vastaanotossa ja käsittelyssä. Tällöin selviää myös, millaisten matkojen päästä jättemateriaaleja suunnitellaan kerättävän. Ohjelmasta ei käy ilmi hankkeen sijoituspaikan valintakriteerit ja valintaa edeltänyt kartoitustyö.

Lausunnossa todetaan, että Oulun seudulla on vuosien mittaan selvitetty runsaasti erilaisia jätesuunnitelmia ja -hankkeita ja paraikaakin on useita hankkeita vireillä. Selostuksessa onkin tarpeen käydä läpi koko jätesektori ja seudun kaikki alan toiminnassa ja vireillä olevat suunnitelmat ja hankkeet kokonaiskuvan saamiseksi. Kokonaistarkastelu on tärkeää, jotta vaihtoehdosta 0 eli toteuttamatta jättämisestä tulee niin ikään järkevä ja tasaveroinen vaihtoehto vertailua varten.

Lausunnossa todetaan, että hankealueen kuivatus tehostuu sekä kentän raivauksen ja uuden maankäytön että vesien poisjohtamisen takia. Vastaanottavan vesistön tila ja lisäkuormitus sekä vesiensuojelun tarve ja menetelmät on selvitettävä. Ympärysojen

11.12.2017

kautta tulevat päästöt ovat pääosin hankkeesta johtuvaa uutta kuormitusta. Altaiden ja muidenkin prosessin osien kapasiteetin riittävyys on syytä selvittää ja selostaa kaikki vaiheet riittävän yksityiskohtaisesti, jotta selviävät niin riskit ylivalumista kuin myös kaikkien syntyvien sakkojen jatkokäsittely. Vaikutusten arvioinnissa olennaista on tietää, mitä jätevedenpuhdistamolle johdettavien, esikäsiteltyjen vesien pitoisuudet ovat. Missä määrin Temmesjoki on vaikutusaluetta ja mihin puhdistamon kautta vedet lopulta päätyvät, on selostuksessa vastattava.

Ohjelmassa on unohdettu hajuhaitat, jotka ovat hyvin tunnettuja esimerkiksi aumakompostoinnin osalta ja joiden tiedetään leviävän kauas. Kompostointi koskee ainakin teollisuuden lietteitä ja biokaasulaitosten esikäsiteltyjä jätteitä, joista mm. mädätteen osalta hajun ohella sen soveltuvuus jatkokäyttöön on tärkeä tieto kaikille osapuolille.

Arviointiselostuksessa on syytä selvittää, miten alueen siemenperunatuotannon vaatimukset vaikuttavat hankkeeseen. Lähitienoon linnustollisen merkittävyyden vuoksi laitosalueen avonaisten altaiden vaikutusta lintuihin on myös tarpeen selvittää.

AA ja BB kysyvät kannanotossaan, miten Fortum aikoo estää haitallisten aineiden leviämisen ympäristöön ilmastollisesti poikkeuksellisten olosuhteiden, mm. tulvien tai rankkasateiden vallitessa. Millä tavoin alueella käsiteltävät kemikaalit vaikuttavat lähiympäristön eläinten lisääntymiseen ja elinolosuhteisiin? Miten melu- ja hajuhaitat aiotaan minimoida ja miten liikenneturvallisuus taataan alueen läheisyydessä? Onko päinvastaisesta informaatiosta huolimatta odotettavissa asuinkiinteistöjen arvon laskemista jäte- ja kaivosasioiden hoidon huonon maineen vuoksi?

CC esittää lähiseudun asukkaan mielipiteenä, että hankealue kuuluu siemenperunan High Grade -alueeseen, jonka mahdollinen vaarantuminen tulee ottaa huomioon tuotaessa alueelle ulkopuolelta maa-aineksia ja teollisuusjätteitä.

Liikenneturvallisuutta tulee tarkastella muutenkin kuin liikennemäärien perusteella. Liittymän rakentaminen "Haurukylän suoralle" on liikenneturvallisuusriski.

Sosiaalisten vaikutusten lisäksi tulisi arvioida hankkeen vaikutukset lähimpien kiinteistöjen arvolle.

Arvioinnissa tulisi ottaa tarkemmin huomioon yhteisvaikutus alueelle suunniteltujen muiden hankkeiden kanssa.

DD ja EE toteavat toimittamassaan kannanotossa, että asutus on lähellä suunniteltua jätteenkäsittelylaitosta eikä hankkeen vaikutuksia (hajut, melu, pöly, muut päästöt) asutukselle ole arviointiohjelmassa käsitelty riittävästi. Jätteiden käsittelymenetelmien aiheuttamia haittoja ympäristölle ei ole avattu riittävästi. Hankkeesta ei saa olla mitään em. haittoja asutukselle.

Onko tarkoituksenmukaista, että valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen, Limingan lakeuden, välittömään läheisyyteen rakennetaan teollisuutta. Kannanoton esittäjien huolena on, avaako Fortumin laitoksen toteutuminen tulon muille toimijoille samalle alueelle ilman huolellista selvitystä asutukseen ja ympäristöön kohdistuvista vaikutuksista. Laitoksen sijoittuminen Haurukylän alueelle maaseutumaiseen ympäristöön asutuksen läheisyyteen ei ole tarkoituksenmukaista. Laitoksen sijoittumisvaihtoehtoja muualle ei ole

11.12.2017

arviointiohjelmassa selvitetty riittävästi eikä ohjelmasta selviä, mitkä tekijät puoltavat sijoittumista Haurukylälle.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman sisältö on määritelty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (YVA-asetus, 277/2017) 3 §:ssä. Arviointiohjelma vastaa sisällölliseltä kattavuudeltaan pääosin asetuksen edellyttämää kokonaisuutta. Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja kannanotoissa on tuotu esille selvitysten laatuun ja laajuuteen sekä kohdentamiseen liittyviä näkökohtia, jotka tulee asianmukaisesti ottaa huomioon arviointiselvityksiä ja -selostusta laadittaessa.

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeen tarkoituksesta, sijoittumisesta ja hankkeesta vastaavasta. Esitetyn mukaan kaavaillun teollisuusjätekeskuksen toiminnalle Oulun seudulla on tarve sellaisen puuttuessa toistaiseksi alueelta. Tavoitteena on rakentaa Tyrnävän Haurukylälle erilaisia teollisuusjätteitä sekä maa-aineksia vastaanottava jätekeskus, jonka vastaanottokapasiteetti on joko 200 000 t/a tai 400 000 t/a. Ohjelmassa on esitetty kaavamainen kuva toimintojen ja kaatopaikan sijoittumisesta jätekeskusalueella. Hanke-suunnittelun edettyä vaikutusten arvioinnin aikana alueen käytöstä ja käytön edellyttämistä suojausrakenteista (meluvallit yms.) tulee arviointiselostuksessa esittää havainnollisempi kuvaus.

Teollisuusjätekeskukseen otetaan vastaan materiaaleja ja jätteitä eri puolilta Suomea. Vastaanotettavat jätteet muodostuvat pääasiassa teollisuudessa, energiantuotannossa ja jätteenpoltossa. Lisäksi vastaanotetaan pilaantuneita maa-aineksia, ruoppausmassoja ja ylijäämämaita sekä rakennus- ja purkutoiminnan jätteitä ja energiantuotantoon soveltuvia jätteitä. Vastaanotettavat jätteet voivat olla nestemäisiä tai vesipitoisia ja luokituksestaan pysyviä, tavanomaisia tai vaarallisia. Ohjelmassa on lyhyesti kuvattu eri toiminnoista jätekeskukseen vastaanotettavia materiaaleja ja niiden ominaisuuksia. Vaarallisten jätteiden osuutta kokonaisjättemäärästä ei ole erikseen tuotu esille.

Teollisuusjätekeskuksessa kierrätetään, hyödynnetään, esikäsitellään ja käsitellään eri tavoin erityyppisiä jätteitä pyrkien ensisijaisesti ohjaamaan jätteet hyötykäyttöön joko keskuksessa tai muualla. Hyötykäyttöön kelpaamattomat jätteet loppusijoitetaan kaatopaikalle. Arviointiohjelmassa on yleispiirteisesti kuvattu keskuksessa käytettäviä jätteiden käsittelymenetelmiä sekä hyötykäyttöön kelpaamattomien jakeiden loppusijoittamista alueelle rakennettavalle kaatopaikalle.

Ympärysojilla eristetyllä käsittelykeskuksen alueella muodostuvat hule- ja suotovedet kootaan tasausaltaisiin, joista vedet pumpataan vesienkäsittelylaitokselle kemialliseen saostukseen. Kemikaloinnin jälkeen vedet johdetaan selkeytyksen ja suodatuksen kautta jätevedenpuhdistamolle. Muodostuvien jätevesien määrästä on esitetty vain karkea arvio, jonka oikeellisuus on syytä tarkistaa ja esittää laskentaperusteineen arviointiselostuksessa. Arvioinnissa tulee myös tarkastella hydrologisten ääriolosuhteiden aikaisia ylivalumatilanteita ja varautumista niihin. Selostukseen tulee myös liittää arvio jätevedenpuhdistamon kyvystä ottaa vastaan hankealueelta johdettavat jätevedet.

11.12.2017

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan suoria jätevesipäästöjä vesistöön, koska alueen likaan-tuneet vedet johdetaan hallitusti esikäsittelyn kautta puhdistamolle. Päästöjä ilmaan aiheu-tuu liikenteestä pakokaasupäästöinä, pölyämistä jätteiden käsittelytoiminnoista ja liiken-teestä sekä mahdollisesti hajapäästöjä (VOC-yhdisteet) jätteiden käsittelyn häiriötilan-teissa. Pölypäästöjen rajoittumista hankealueelle ei ole ohjelmassa perusteltu eikä arvioitu mahdollisuutta pölylaskeuman kulkeutumiseen pintavesien mukana vesistöön. Toimin-nasta mahdollisesti aiheutuvia hajupäästöjä ei ohjelmassa ole tuotu lainkaan esille, vaan on todettu, että hajua aiheuttavat jätteet käsitellään hallissa. Kun biologisen käsittelyn koh-dalla esitetään vaihtoehtona aumakompostointia myös päälystetyllä kentällä, ei esitetystä saa varmuutta siitä, että mahdollisesti hajua aiheuttava kompostointi tapahtuisi aina hal-lissa. Toiminnan melutason esitetään vastaavan tavanomaisen maanrakennustoiminnan melutasoa.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa esitetään tarkasteltavaksi kolmea vaihtoehtoa, joista yhtenä on hank-keen toteuttamatta jättäminen. Kaksi muuta eroavat toisistaan vain jätteen vuotuisen vas-taanottokapasiteetin osalta. Käytännössä tämä tarkoittaa vaihtoehdon 2 kohdalla kaksin-kertaista teoreettista toiminta-aikaa verrattuna vaihtoehtoon 1.

Arviointiohjelmassa todetaan hankkeeseen liittyen tehdyn esiselvityksiä teollisuusjätekes-kuksen mahdollisen sijaintipaikan osalta ja tarkastellun mm. Pohjois-Pohjanmaan liiton sel-vityksessä esille tulleita sijaintivaihtoehtoja. Nämä vaihtoehdot eivät ohjelman mukaan ol-leet soveltuvia teollisuusjätekeskuksen toiminta-alueen vuoksi. Toisaalla ohjelmassa tode-taan, että Oulun teollisuusjätekeskukseen otetaan vastaan materiaaleja eri puolilta Suo-meaa. Tähän perustuen sijaintipaikan valinnalle kaipaasi arviointiselostukseen seikkaperäi-sempää selvitystä käytetyistä valintakriteereistä.

Arviointiselostukseen tulee ohjelmassa esitettyä tarkemmin selvittää, miten laajaa aluetta teollisuusjätekeskus palvelee ja mistä sekä miltä etäisyydeltä jätemateriaalien pääasiallinen hankinta tapahtuu. Selostuksessa tulee myös esittää perusteltu arvio siitä, poikkeavatko toteutusvaihtoehdot tältä osin olennaisesti toisistaan.

Ohjelmassa on todettu, että 0-vaihtoehdon vaikutukset arvioidaan samalla tarkkuudella kuin varsinaisten toteuttamisvaihtoehtojen. Tarkastelussa on syytä ottaa mahdollisimman kat-tavasti huomioon alueella vireillä olevat jätteenkäsittelyhankkeet, jotta ko. vaihtoehtoa kos-keva tieto ympäristövaikutuksista olisi ohjelmassa esitetysti tasapuolista ja vertailukel-poista.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Arviointiohjelman mukaan teollisuusjätekeskushanke ei suoraan liity muuhun suunnitel-maan tai hankkeeseen. Arviointityön aikana tullaan selvittämään muut mahdolliset hank-keet ja suunnitelmat, joihin hankkeella voi olla välillisiä vaikutuksia tai jotka voivat vaikuttaa välillisesti hankkeeseen.

Hankkeella todetaan olevan tavoitteellisia liittymäkohtia ympäristöministeriön ympäristö-klusterin UUMA-ohjelmaan (Infrarakentamisen uusi materiaaliteknologia) ja sen alla ole-vaan RAKI-tutkimusohjelmaan (Rakentaminen ja Kiviainekset - tuotteita ylijäämästä).

11.12.2017

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja päätökset

Arviointiohjelman kohdassa 5. on varsin hyvin tuotu esille hankkeen edellyttämät luvat ja ilmoitukset sekä näitä koskevat säädökset. Lannoitevalmisteiden ja niiden raaka-aineiden valmistus edellyttää asiaa koskevien, ohjelmassa mainittujen säädösten perusteella ennakkoilmoitusta Eviraan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistukselle vaaditaan Eviran laitoshyväksyntä.

Jätteenkäsittelyn BREF-asiakirjojen lopullinen luonnos on valmistunut lokakuussa 2017 ja tulee käsitteilyyn Foorumin kokouksessa joulukuussa 2017. On ennakoitavissa, että alaa koskevat BAT-päätelmät hyväksytään ja julkaistaan vuoden 2018 aikana. Arviointiohjelmassa ei asiaa ole tuotu esille eikä esimerkiksi tarkasteltu toiminnassa mahdollisesti sovellettavia BREF-asiakirjoja tai varautumista hankkeen suunnitelmissa ko. asiakirjojen käyttöön. Asia tulee ottaa huomioon arviointiselostusta laadittaessa.

Arviointimenettely ja aikataulu

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on käynnistynyt ennakkoneuvottelulla 21.6.2017 ja arviointiohjelma on toimitettu yhteysviranomaiselle 22.9.2017. Ohjelmassa esitetyn aikataulun mukaan arviointiselostuksen tulisi olla valmiina huhtikuun 2018 aikana. Arviointimenettelylle esitetty aikataulu on varsin tiukka.

Ohjelmassa on esitetty kutsuttavaksi ohjausryhmä arviointimenettelyä ohjaamaan ja varmistamaan keskeisten intressitahojen kuuleminen. Ohjausryhmään, joka kokoontuu arviointiselostusvaiheessa, kutsutaan edustajat Tyrnävän kunnalta, Oulun kaupungilta ja Pohjois-Pohjanmaan liitolta.

Arviointiohjelmassa mainitaan kohdassa 6.2, että arviointimenettely päättyy yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamaan perusteltuun päätelmään. YVA-lain (252/2017) mukaan näin ei enää varsinaisesti ole. Lain 27 §:n mukaan lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Yhteysviranomaisen on lupaviranomaisen pyynnöstä esitettävä näkemyksensä laatimansa perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Menettely arviointiselostuksen täydentämisestä tarvittaessa ja perustellun päätelmän ajantasaistamiseksi on säädetty em. YVA-lain pykälässä.

Teollisuusjätekeskuksen suunnittelua tehdään samanaikaisesti ympäristövaikutusten arvioinnin kanssa ja suunnittelu jatkuu ja tarkentuu saatujen selvitysten myötä. Jätekeskuksen rakentaminen aloitetaan arviolta vuonna 2019 ja toiminta on suunniteltu aloitettavan vuonna 2020.

Ympäristövaikutusten arviointi

Arviointialueen raja

Arviointiohjelmassa esitetään, että tarkastelualueen raja pyritään määrittämään arvioinnin aikana niin laajaksi, ettei merkittäviä ympäristövaikutuksia voida olettaa ilmenevän tarkastelualueen ulkopuolella. Tarkasteluetaisyys on esitetty ohjelman kuvassa 9-1. Ohjelmassa varaudutaan laajentamaan vaikutus- ja tarkastelualueita arviointiprosessin aikana mahdollisesti esille tulevien, ennakoitua laajempien vaikutusten perusteella. Tarkastelualueet tullaan vaikutusten osa-alueittain tarkentamaan selostusvaiheessa.

11.12.2017

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan tarkastelualueiden esitettyä laajuutta voidaan pitää asianmukaisena mutta ohjeellisena. Ympäristövaikutusten tarkastelualueen määrittelyn tulee olla riittävän laaja. Arviointi tulee kohdentaa kaikkiin hankkeeseen liittyviin toimintoihin (kuljetukset, jätteenkäsittely, loppusijoitus, jätevesien käsittely ja johtaminen ym.) ja vaikutuksiin niiden ilmenevässä laajuudessa. Arviointiselostuksessa tarkastelu- ja vaikutusalueet tulee esittää selkeästi karttakuvoin. Määrittelyssä tulee huomioida hankkeen koko elinkaari ja vaikutusten erilaisuus ja muutokset elinkaaren aikana. Vaikutusten toteaminen jonkin arvioitavan tekijän kohdalla olemattomaksi edellyttää asian perustelua.

Luonnonympäristö

Hankealueen maastosta sekä maa- ja kallioperästä on kuvaus arviointiohjelmassa. Hankkeen vaikutukset maaperään arvioidaan suunnitelluin rakentein toteutettuina merkityksettömmiksi, jonka vuoksi vaikutustarkastelu rajataan pääsääntöisesti rakentamisen aikaisiin toimenpiteisiin sekä mahdollisiin onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin liittyviin vaikutusarvioihin.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Tehtyjen havaintojen ja selvitysten perusteella pohjavesi on verrattain lähellä maanpintaa. Pohjavesioloista kootaan tiedot olemassa olevien selvitysten ja karttatarkasteluiden avulla ja arvio hankkeen pohjavesivaikutusten merkittävydestä sekä tarvittavista suojaustoimenpiteistä esitetään arviointiselostuksessa.

Hankealueen ympäristö on tiheästi ojitettua pintavesien ohjautuessa alueelta koilliseen kohti Nipsinginojaa, jonka kautta vedet päätyvät Temmesjokeen. Pintavesien humus- ja ravinnepitoisuudet ovat maaperälle tyypillisesti hieman koholla. Temmeksen vanhan kaatopaikan vaikutus näkyy sen pohjoispuolisessa ojassa kohonneena ammoniumtyppipitoisuutena ja Valtatien 4 vaikutus tien suunnasta alueelle johtavassa ojassa kohonneena kloridipitoisuutena.

Pintavesiin kohdistuvia päästöjä arvioidaan aiheutuvan lähinnä käsittelykeskukselle johtavan tiestön hulevesistä sekä mahdollisissa häiriö- tai onnettomuustilanteissa. Vaikutusten arvioimiseksi pintavesien kulkeutumisreitit selvitetään karttatarkasteluihin ja olemassa olevan tutkimusaineiston sekä maastokäyntien perusteella. Kuormituksen arviointi tehdään materiaalien sisältämien haitta-aineiden laadun ja liukoisuusominaisuuksien perusteella. Arvioinnissa otetaan huomioon mahdolliset hydrologiset ääriolosuhteet.

Pohjaveden ollessa alueella lähellä maanpintaa on ennakoitavissa mm. hankkeen rakentamistöiden yhteydessä alueelta tapahtuvan pintavaluman lisääntymistä kuivatuksen myötä. Selostuksessa tulee esittää arvio tästä mahdollisesta valuman ja siihen liittyvän vesistökuormituksen lisääntymisestä.

Arviointiohjelmassa on tuotu esiin hankealueen lähimmät suojelu- ja niihin verrattavat alueet. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastotyöt on tehty heinäkuussa 2017. Maastotöiden yhteydessä saatujen elinympäristötietojen sekä lajien levinneisyystietojen perusteella arvioidaan EU:n direktiivilajien esiintymisen todennäköisyyttä hankealueella. Maastokäynnin yhteydessä kiinnitettiin huomiota myös mahdollisiin petolintujen pesiin. Saatujen elinympäristötietojen perusteella arvioidaan alueen pesimälinnustoa. Mahdollisten uhanalaisten tai muutoin huomionarvoisten lajien tarkasteluun kerätään tietoa olemassa olevista rekistereistä. Arvioinnissa huomioidaan rakentamisen, toiminnan ja toiminnan päättymisen jälkeiset vaikutukset.

11.12.2017

Yhdyskuntarakenne ja maisema

Ohjelmassa on tuotu esille valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden merkitys suunnittelun ja alueiden käytön ennako-ohjauksen välineenä. Teollisuusjätekeskuksen todetaan edistävän valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita mahdollistamalla jätteiden hyödyntämistä energiantuotannossa ja erityisesti kierrätyspolttoaineen valmistuksessa.

Arviointiohjelmassa on esitetty karttaottein alueen ja lähiympäristön maakunta-, yleis- ja asemakaavatilanne. Hankealueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Teollisuusjätekeskus ja siihen liittyvät kuljetukset aiheuttavat melua, mikä rajoittaa asumisen ja muiden häiriöille herkkien toimintojen sijoittumista lähialueelle. Hankkeella voi olla sijainnista riippuen yhdyskuntarakenteellista merkitystä, mikäli se vaikuttaa muiden toimijoiden sijoittumiseen ja aluevarausten osoittamiseen kaavoituksessa ja siten hankevaikutukset voivat kohdistua sekä nykyiseen maankäyttöön että tuleviin maankäytön kehittämismahdollisuuksiin.

Vaikutusten arvioinnissa selvitetään, vaikuttaako hanke alueen ja sen lähialueen nykyiseen ja tulevaan maankäyttöön ottaen erityisesti huomioon suunnittelualueen läheisyydessä sijaitseviin asuin- ja lomakiinteistöihin kohdistuvat vaikutukset. Selostuksessa esitetään arvio jätekeskuksen sijoittamisen soveltumisesta olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön, verkostoihin ja tiedossa oleviin tuleviin rakentamisalueisiin. Olemassa olevaa suunnittelu- ja paikkatietoaineistoa täydennetään ja tarkastellaan mm. maastokäynnein sekä vuorovaikutuksessa lähialueiden asukkaiden kanssa.

Arvioinnissa tulee selkeästi esittää muulle maankäytölle aiheutuvat vaikutukset ja rajoitukset hankealueella ja sen lähiympäristössä sekä mahdolliset maa- ja metsätalouden maankäytölle sekä virkistyskäytölle aiheutuvat vaikutukset. Tyrnävän ja Limingan kunnan siemenperunan High Grade -aluetta ei ohjelmassa ole tuotu esille missään vaiheessa. Arvioinnissa tulee tarkastella hankkeen mahdolliset vaikutukset tähän alueeseen ja ne mahdolliset rajoitukset, joita alue saattaa aiheuttaa hanketoiminnoille.

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Limingan lakeus sijaitsee lähimmillään 1 km:n etäisyydellä hankealueen pohjoispuolella. Maisemavaikutuksia syntyy mm. käsittelykeskuksen rakenteiden ja rakennusten sekä loppusijoitusalueen rakentamisesta. Vaikutusten arvioinnissa kuvataan alueen nykytilaan kohdistuvia muutoksia ja tarkastellaan sekä toiminnan aikaisia että toiminnan loppumisen jälkeisiä vaikutuksia alueen kauko- ja lähimaisemaan. Vaikutuksia ja muutosten suuruutta arvioidaan maastokäynnein, ilmakuvien, valokuvien, karttatarkastelujen ja aikaisempien selvitysten perusteella käyttäen arvioinnissa mm. lähialueelta tehtävää näkemäanalyysia.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan maisemavaikutusten arvioinnissa ja tarkastelussa on ensiarvoisen tärkeää kiinnittää huomiota ohjelmassa todetusti haitallisten vaikutusten vähentämiseen ja tästä aiheutuviin, hankesuunnittelulle asetettaviin vaatimuksiin. Limingan lakeuden valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajausta tulee tarkentaa arviointiselostukseen.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

Arviointiohjelman mukaan selostuksessa arvioidaan sekä hankkeen aiheuttaman työmatkaliikenteen että kuljetusten liikennevaikutuksia ja teollisuusjätekeskuksen rakentamisen lii-

11.12.2017

kennevaikutuksia. Hankkeen toteuttaminen lisää ajoneuvoliikennettä hankealueella ja valtatiellä 4. Ohjelman mukaan teollisuusjätekeskuksen liittymäjärjestelyt suunnitellaan sujuviksi ja turvallisiksi.

Yhteysviranomainen painottaa, että liikenteelliset vaikutukset tulee selvittää huolellisesti. Valtatie 4 on osa Euroopan laajuista TEN-ydinverkkoa. Mikäli liikenteelliset vaikutukset ovat merkittäviä, on liittymäjärjestelyt suunniteltava ohjelman mukaisesti sujuviksi ja turvallisiksi. Mikäli kuljetuksissa on havaittavissa selkeitä huippuja, tulee huippuaikojen liikennemäärät esittää erikseen. Myös autojen tyhjänä ajo on huomioitava. Arvioinnissa tulee arvioida myös hankkeen aiheuttaman liikenteen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen sekä pohtia mahdollisia lieventämistoimia.

Mikäli arvioinnissa tulee esille tarpeita tiestön parantamis- tai kehittämistoimenpiteiksi tulee hankevastaavan huomioida, että perusväylänpidon rahoitus on niukkaa ja siten Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen mahdollisuudet toteuttaa parantamistoimenpiteitä ovat rajalliset.

Lisäksi yhteysviranomainen muistuttaa, että tiettyihin tiealuetta koskeviin toimenpiteisiin, myös suunnitteluun, vaaditaan lupa.

Hankealueella ei nykytilassa ole melua tai tärinää aiheuttavia pysyviä toimintoja. Merkittävimmän meluhaitan lähialueella aiheuttaa valtatie liikenne. Jätekeskuksen toiminnoista tärkeimmät melulähteet ovat liikenne, työkonet ja jätteidenkäsittelylaitteet. Ympäristövaikutusten arvioinnissa arvioidaan toiminnan meluvaikutus melun laskentamallien avulla. Mallissa melun leviäminen lasketaan mm. vähän ääntä vaimentavissa lämpötila- ja tuuliolosuhteissa.

Melun leviämislaskelmia ja niiden tuloksia tulee hyödyntää selvitettyä ja suunniteltaessa tarpeellisia suojaustoimenpiteitä meluhaittojen ehkäisemiseksi. Arviointiselostuksessa tulee selkeästi tuoda esille näillä toimenpiteillä mahdollisesti saatavat hyödyt melun leviämisen rajoittamisessa.

Alueella ei sijaitse merkittäviä ilmanlaatuun vaikuttavia toimintoja. Hankealueen läheisyydessä sijaitseva kaatopaikka on suljettu eikä siitä aiheutuvia hajuhaittoja ole enää esiintynyt.

Hankkeen pääasiallinen ilmanlaatuvaikutus on pölyäminen, jota aiheutuu pääasiassa jätteiden murskauksesta. Pölyämistä voi aiheutua myös välivarastoinnin ja jätteiden siirron aikana. Pölyleijuman määrään ja leviämiseen vaikuttaa käsiteltävän materiaalin lisäksi myös mm. vallitseva säätila ja vuodenaika. Hanketta varten tehtävillä pölyn leviämislaskennoilla arvioidaan hengitettävien hiukkasten leviämistä ympäristöön eri vaihtoehdoissa. Laskelmissa tarkastellaan eri hankevaihtoehtojen vaikutuksia lähialueen ilmanlaatuun. Ilmapäästöjen leviäminen arvioidaan alueen päästöjen ominaispiirteiden ja tyypillisten sääolosuhteiden perusteella tarkastellen tilanteita, jolloin yhtäaikaisesti käynnissä olevat toiminnot aiheuttavat maksimipäästöjä. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon herkkien kohteiden, kuten asutuksen sijainnit.

Pölyämisestä johtuva, laskeumana ympäristöön kohdistuva kiintoainekuormitus haitta-aineineen tulee pölyn leviämismallilaskentojen tulosten perusteella arvioida. Arvioinnissa tu-

11.12.2017

lee myös selvittää keinoja, joilla kyseistä kuormitusta voidaan vähentää ja ehkäistä. Arviointiselostuksessa tulisi esittää tarvittavat rakenteet ja menetelmät, joilla merkittävimpiä pölypäästöjä voidaan vähentää.

Työkoneista aiheutuvat polttoaineperäiset päästöt lasketaan työkoneiden ominaispäästöjen, keskimääräisten nimellistehojen ja arvioitujen työtuntien perusteella.

Toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat hajuhaitat on täysin unohdettu arviointiohjelmassa. Niitä on kuitenkin syytä tarkastella arviointiselostuksessa. Mikäli hajuhaitat aiotaan täydellisesti välttää, tulee asiasta esittää perustelut ja tekniset ratkaisut asian hoitamiseksi.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin avuksi on esitetty mm. järjestettävän lähialueen asukkailla työpaja, jossa he voivat esittää mielipiteensä ja omat arvionsa hankkeen osalta vaikutuksista omiin asuinoloihinsa ja virkistyskäyttömahdollisuuksiinsa. Arvioinnissa käytetään myös YVA-ohjelmasta saatuja lausuntoja ja mielipiteitä sekä yleisötilaisuuksien aineistoa. Sosiaalisten vaikutusten kytkeytyessä tiiviisti muihin vaikutuksiin (melu, pöly, maiseema, luonto ym.) arvioinnissa tehdään yhteistyötä hankkeen muiden vaikutusten arvioinnin kanssa. Arvioinnissa pyritään tunnistamaan ne väestöryhmät ja alueet, joihin vaikutukset tulisivat erityisesti kohdistumaan.

Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on selvästi korostunut huoli hankkeen haitallisesta vaikutuksesta lähiasutuksen viihtyvyyteen ja turvallisuuteen alueelle tulevan tieliittymän ja lisääntyvän liikenteen sekä jätteenkäsittelystä aiheutuvan hajun, pölyn ja melun vuoksi. Näiden haittojen pelätään vaikuttavan alentavasti lähialueen kiinteistöjen arvoihin. Viihtyvyyshaittojen asianmukaiseen ja monipuoliseen tarkasteluun sekä haittoja ehkäisevien, toteutuskelpoisten ratkaisujen etsimiseen ja esittämiseen tulee erityisesti paneutua arviointiselvityksissä.

Hankkeella voi olla merkitystä ihmisten terveyteen melun, pölyn tai pinta- ja pohjavesien kautta kulkeutuvien haitta-aineiden vuoksi. Arvioinnissa pyritään tunnistamaan kaikki toiminnan mahdollisesti aiheuttamat välittömät ja välilliset terveyshaitat ja vaikutukset vertaamalla arvioituja pitoisuuksia ja vaikutuksia lainsäädännön ja eri suositusten mukaisiin ohjearvoihin ja tunnuslukuihin. Terveysvaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon mm. onnettomuus- ja tapaturmariskit.

Muut vaikutukset

Onnettomuus- ja poikkeustilanteet saattavat aiheuttaa ympäristöön kohdistuvia riskejä ja normaalitoiminnasta poikkeavia päästöjä. Teollisuusjätekeskuksen toiminnassa tällaisia tilanteita voivat olla mahdolliset kemikaali- ja polttoainevuodot, putkirikot, vuodot ja tulvimiset vesienkäsittely- ja vesienjohtamisjärjestelmissä tai altaissa. Riskit arvioidaan ja tunnistetaan etukäteen, jotta niihin voidaan varautua jo suunnitteluvaiheessa.

Riskitarkastelu ja varautuminen toiminnan häiriötilanteisiin on olennainen osa ympäristövaikutusten arviointia. Riittävän seikkaperäisen riskinarvioinnin avulla voidaan hankesuunnittelussa ottaa huomioon häiriötilanteisiin ja niiden aikaiseen toimintaan liittyvät tilantarpeet ja mm. mitoittaa tarvittava varmuuskapasiteetti jätealtauksiin ja -käsittelyalueille sekä vedenhallintajärjestelmiin.

11.12.2017

Ohjelmassa ei ole ennakoitu merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Hankealueelle mahdollisesti sijoittuvista toiminnoista ei vielä ole sellaista konkreettista tietoa, jonka perusteella yhteisvaikutuksia olisi tässä vaiheessa mahdollista täsmällisesti arvioida. Arvioinnissa on kuitenkin syytä tarkastella Oulun seudulla vireillä olevia jätteenkäsittelyhankkeita ja niiden mahdollisia vaikutuksia Fortum EC:n hankkeen toteuttamiseen ja sen laajuuteen.

Haitallisten vaikutusten rajoittaminen

Arviointiohjelmassa on lyhyesti esitetty keinoja, jotka liittyvät toiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseen. Näiden soveltuvuuteen ja toteuttamiskelpoisuuteen nyt tarkasteltavassa hankkeessa tai asian selvittämiseen liittyvää tarkastelua ei ole esitetty.

Yhteysviranomaisen katsoo, että jo ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota toiminnasta aiheutuvien haittojen ehkäisyyn ja lieventämiseen hankkeen koko elinkaaren aikana. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella nyt tarkasteltavassa hankkeessa korostuu toimintaan liittyvien haju- ja meluhaittojen vähentämisen tarve sekä liikenneonnettomuuksien ja poikkeustilanteiden ehkäisyyn ja hallintaan kohdistuvien keinojen ja toimenpiteiden merkitys. Arviointiselostuksessa tulee esittää mahdollisia teknisiä ratkaisuja suojausrakenteiksi ja varokapasiteetin toteuttamiseksi.

Raportointi

Arviointiselostuksessa tulee erityistä huomiota kiinnittää raportin selkeyteen ja luettavuuteen siten, että hankkeen kokonaiskuva ja ympäristövaikutukset perusteluineen sekä erot hankevaihtoehtojen välillä välittyvät raportista mahdollisimman hyvin. Arviointiselostuksen ja tulosten havainnollistamiseksi tulee käyttää karttaesityksiä, jotka voi liittää selostuksen liiteosaan. Tekstissä olevia karttaesityksiä on joiltakin osin tarpeen selvittää ohjelmassa esitetystä.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiprosessissa mahdollisesti tehdyt erillisselvitykset tulee liittää arviointiselostukseen.

Ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelmassa on pääosin esitetty ne tiedot, joita YVA-lainsäädäntö edellyttää. Arviointia tulee täydentää yhteysviranomaisen esittämällä tavalla. Arviointiselostuksessa on esitettävä YVA-asetuksen 4 §:n mukaan selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon. Hankkeesta vastaavan tulee huomioida myös lausunnonantajien arviot ja näkemykset tarpeellisessa laajuudessa.

Arviointiselostuksessa tulee esittää arvioinnissa käytetyt lähtöaineistot ja laskentamallit sekä menetelmät, joita vaikutusten arvioinnissa on käytetty ja tuoda esille näihin mahdollisesti sisältyvät epävarmuustekijät.

Arviointiselostuksessa on YVA-asetuksen mukaisesti oltava arvioinnista ja sen tuloksista yhteenveto, joka auttaa hahmottamaan asiakokonaisuuden ja hankkeen arvioidut ympäristövaikutukset.

11.12.2017

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lähettää lausuntonsa sekä kopiot saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot säilytetään ja arkistoidaan sähköisesti ELY-keskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille.

Lausunto on virka- tai aukioloaikoina nähtävillä Tyrnävän ja Limingan kunnanvirastoissa, pääkirjastoissa ja Temmeksen kirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa ja ELY-keskuksen internet-sivulla osoitteessa: www.ymparisto.fi/fortumjatekeskusYVA.

SUORITEMAKSU

Maksu 8 000 euroa.

Maksun määräytymisen perusteet

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetun, 1.1.2017 voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen 1554/2016 liitteenä olevan maksutaulukon perusteella (tavanomainen hanke, 13 henkilötyöpäivää). Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta. Lausunnon liitteenä on ohje maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Yksikön päällikkö
Ympäristönsuojelu

Juhani Kaakinen

Ylitarkastaja

Aulis Kaasinen

LIITTEET (hankkeesta vastaavalle)

maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
arviointiohjelmasta esitetyt lausunnot ja mielipiteet

TIEDOKSI

lausunnonantajat
Suomen ympäristökeskus
kannanottonsa esittäneet yksityishenkilöt